

Lesbrief

De stille Kletsmajor

In het land van de grote woordfabriek

Tg. Winterberg

Inhoudsopgave

Voorwoord bij het lesmateriaal	3
Inleiding	4
Waar gaat de voorstelling <i>De stille kletsmaajor</i> over?	4
Boek.....	4
Inleiding theaterbezoek	4
Website over de voorstelling	5
Filmpje over de voorstelling.....	5
Gebarentaal.....	5
Vorbereidende opdrachten	6
LES 1 Het land van de grote woordfabriek.....	6
Opdracht De machine.....	6
Opdracht De boekenmachine	7
Opdracht De woordfabriek.....	7
Opdracht De stad	8
LES 2 Zonder woorden.....	9
Opdracht Lief.....	9
Opdracht Op reis door de school	10
Opdracht In de speelzaal.....	11
Opdracht Woorden vinden.....	11
Afsluiting.....	11
Afsluitende opdrachten	12
LES 3 De voorstelling	12
Nabespreking.....	12
Opdracht Woorden vangen.....	12
Opdracht Woorden uit het net.....	13
Opdracht De woorden-winkel.....	13
Opdracht Meneer Aa.....	14
Afsluiting.....	15
Tg. Winterberg	15
Wist je dat	15

Voorwoord bij het lesmateriaal

Binnenkort kom je met jouw klas kijken naar de voorstelling *De stille Kletsmajoor* van Tg. Winterberg. In deze lesbrieven vind je informatie over de voorstelling en staan opdrachten die jullie ter voorbereiding op en ter afsluiting van de voorstelling kunnen uitvoeren. Wij hebben deze ingedeeld in 3 blokken

- De inleiding
- Voorbereidende opdrachten
- Afsluitende opdrachten

Je bent vrij om alles te doen maar ook om juist die opdrachten te kiezen die jou aanspreken. Elke opdracht doet een beroep op een bepaalde handeling die aansluit bij de doelgroep.

Voorlezen

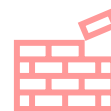
Toneel spelen

Filmpje kijken

Knutselen & bouwen

Praten

Gebaren

Bewegen

Fantasie gebruiken

Taal

ABC

Ook staan op onze website filmpjes, foto's en muziekjes die je ter voorbereiding kunt bekijken en beluisteren.

Wij wensen jullie heel veel plezier bij de voorbereiding en zien jullie graag bij de voorstelling.

Tg. Winterberg

Inleiding

Waar gaat de voorstelling *De stille kletsmaajoer* over?

Florian woont in een land waar bijna niet gesproken wordt. In dit land moet je woorden kopen in een fabriek en héél voorzichtig inslikken. Pas dan kun je ze proeven en uitspreken. Mensen zijn dus zuinig op hun woorden. Flo is op zoek naar liefdevolle woorden, voor een heel bijzonder iemand. Zij is alle mooie woorden van de wereld. Maar deze zijn te kostbaar. Wat zeg je, als je niet de juiste woorden hebt?

De stille kletsmaajoer is een beeldende voorstelling voor iedereen vanaf 3 jaar, over de kracht van woorden met poppen, visuele poëzie en humor.

De Theaterkrant ★★★★★ over *De stille Kletsmaajoer*

“Visueel is De stille kletsmaajoer een pareltje, en het open en vrolijke spel (inclusief gebarentaal, geheel in lijn met de woordloze thematiek van deze voorstelling) van Coetsier, maakt dat de drieplussers volledig opgaan in deze half uur durende romance – die toont hoe de liefde zowel taal als afkomst overwint”

Boek

De voorstelling is gebaseerd op het prentenboek

Het land van de grote woordfabriek

Geschreven door Agnès de Lestrade

met illustraties van Valeria Docampo

© Alice Editions, Brussels

Je zou dit boek in de klas al kunnen voorlezen aan de leerlingen.

Inleiding theaterbezoek

Een aantal van de leerlingen zullen nog niet eerder of vaker naar een theatervoorstelling geweest zijn. Wat is theater? Wat kun je verwachten? Leg de leerlingen uit wat een theater is en hoe het publiek zich daar gedraagt. Alle leerlingen krijgen een eigen plekje in de zaal, de lichten gaan uit en tijdens de voorstelling luistert en kijkt het publiek naar wat er gebeurt op het podium. Als de voorstelling afgelopen is, mogen de leerlingen applaudiseren. Oefen samen ook een buiging en het applaus. (Het kan handig zijn om deze informatie vlak voor vertrek te herhalen).

Website over de voorstelling

Kijk voor meer informatie, de lesbrieven, muziekjes en foto's van de voorstelling *De stille kletsmaajoer* op onze website. De muziek vind je bij voorstelling / *De stille kletsmaajoer*, bij het kopje downloads: "scholen" vind je muziek uit de voorstelling.

<https://tgwinterberg.nl/voorstelling/de-stille-kletsmaajoer>

Filmpje over de voorstelling

Kijk samen met de klas naar de teaser van de voorstelling *De stille kletsmaajoer*

<https://youtu.be/C757CtJ3x50>

Gebarentaal

In de voorstelling komt gebarentaal voor. Leg uit wat gebarentaal is en voor wie gebarentaal heel belangrijk is.

Kijk samen met de klas naar het filmpje waarin actrice Marlyn Coetsier de leerlingen een paar handgebaren aanleert. Je kunt na afloop de gebaren nog een paar keer met de leerlingen herhalen.

<https://youtu.be/152O-GxNKNM>

Vorbereidende opdrachten

LES 1 Het land van de grote woordfabriek

Opdracht De machine

De leerlingen gaan een machine maken.

Elk kind is een klein stukje van de grote machine die zij samen vormen...

Welke geluiden passen bij een machine.

Welke bewegingen? Denk aan een robot of gereedschap.

De leerlingen gaan op een rij staan en vormen zo een lange machine.

Het eerste kind begint, met zijn of haar geluid en beweging daarna kind 2, dan 3 etc. Alle leerlingen wachten met het maken van hun beweging tot hun voorganger klaar is. Kind 1, kan nadat kind 4 klaar is, weer beginnen met zijn beweging en geluid. Zo hebben maken zij een doorgaande machine.

kun je ook met zijn tweeën één onderdeel van de machine zijn?

kun je de machine ook maken in een kring?

Kan het zittend?

Vorbereiding

Elk kind verzint :

- Eén geluid (krr, pief, boink, baf, tjoek, nop, snok, beng etc.)
- Eén beweging dat bij zijn deel van de machine past. (iets door geven, armen omhoog/omlaag, door de knieën buigen etc.)

Bespreek met de leerlingen wat hun machines allemaal zouden kunnen maken.

Vorbereiding

- Nodig: een oud boek
- Elk kind verzint één geluid (krr, pief, boink, baf, tjoek, nop, snok, beng etc.)
- en één beweging (iets door geven, armen omhoog omlaag, door de knieën buigen etc.) dat bij zijn deel van de machine past.

Opdracht De boekenmachine

In de volgende machine legt het boek een route af door de machine. Weer bedenken alle leerlingen één (ander) geluid en één (andere) beweging. Nu zijn ze een boekenmachine en moet het boek van het begin tot het einde een route af leggen.

Het boek kan open en dicht, draaien, gekanteld, gelezen, beklopt, gescheurd (?) worden. Wat kan er allemaal nog meer?

Je kunt allerlei verschillende soorten machines maken: een blokken-bouw machine, of een tekenmachine. Kun je een machine maken waar er aan het einde echt iets gemaakt is?

Opdracht De woordfabriek

Nu gaan we een woordfabriek maken
De fabriek bestaat uit telkens 8 leerlingen

Vorbereiding

- Kleine velletjes papier op een stapel
- Stempels & inkt op een tafeltje (handig is om misschien alvast alle klinkers en wat makkelijke medeklinkers klaar te leggen)

Kind 1 **bepaalt** het tempo en dat mag om te beginnen best rustig zijn

1^e kind pakt het papier van de stapel

2^e kind geeft het papier door

3^e kind legt het op tafel

4^e kind pakt een stempel en geeft deze door aan het 5^e kind

5^e kind stempelt er telkens een letter op

6^e kind pakt het papiertje en legt het op de tafel

7^e en 8^e kind maken van de papiertjes nieuwe (niet bestaande) woorden.

Misschien kunnen de leerlingen zelf ook nog een eigen handelingen verzinnen.

Opdracht De stad

In de voorstelling bouwt de actrice een stad van blokken en boeken.

Laat de leerlingen een stad bouwen met blokken en boeken.

Hoe zien de straten er uit?

Welke winkels zijn er allemaal?

Kunnen ze ook een fabriek bouwen?

Waarvan kun je nog meer een stad bouwen?

Nb Op onze website vind je de stad-bouw-muziek uit de voorstelling

LES 2 Zonder woorden

In de voorstelling wil Florian zijn buurmeisje Siebelle laten weten hoe leuk hij haar vindt. Helaas kan Flo niets zeggen. Hij heeft geen woorden. Ook heeft hij geen geld om de juiste woorden te kopen..

Opdracht Lief

Als je geen woorden hebt, maar je vindt een ander heel lief, hoe kun je dat dan met je lijf duidelijk maken aan hem of haar? Laat enkele leerlingen hun idee klassikaal uitbeelden.

Het kan natuurlijk ook zijn dat ze niet alleen met een gebaar komen maar ook met het idee om een tekening te maken, of een taart te bakken. Misschien willen ze wel bloemen plukken, een dans voor iemand doen of muziek maken dat zijn natuurlijk allemaal prachtige ideeën!

Verdeel de groep vervolgens in duo's en zet de duo's (in twee rijen) tegen over elkaar, rij A en rij B. Rij A begint en loopt naar zijn/haar duo partner in rij B toe. Hij/zij beeldt uit hoe je zonder woorden kunt zeggen dat je de ander heel lief vindt. Daarna wordt er om gewisseld.

Kijk ter afsluiting nog een keer naar het filmpje met gebarentaal .

<https://youtu.be/152O-GxNKNM>

Vorbereiding-

- *EETPAPIER in letters geknipt in een enveloppe of boek*
- *Bouw in de speelzaal van boeken een fabriek: de grote woordfabriek. Tussen de fabriek/bladzijden verstopt je de eetpapieren letters (in een enveloppe bijvoorbeeld)*

Opdracht Op reis door de school

De voorstelling speelt zich af in een ander land. Wij gaan nu op reis. Vertel de leerlingen dat we doen alsof we op weg gaan naar een nieuw land. Een ander land, het land van de grote woordfabriek. Een land waar we geen eigen woorden meer hebben, maar waar we woorden moeten kopen... Gaan jullie mee?

Zelf toneelspelen is je fantasie gebruiken. We gaan zo meteen *doen alsof* we op reis gaan. Op reis naar *Het land van de grote Woordfabriek*. Zodra we daar (in de speelzaal) zijn hebben we geen woorden meer en kunnen we niet meer praten.

De reis ernaar toe, en wat jullie allemaal tegenkomen zal jij als docent (in de vorm van een geleide fantasie) vertellen. Alle zintuigen mogen daarbij worden aan gesproken. Spelen en lopen jullie mee?

Zodra je deur van het klaslokaal uitloopt, ben je op een andere plek.

Jij als docent mag hier ook alle fantasie voor gebruiken.

Bijvoorbeeld: Je staat nu op een warm strand, met zand tussen je tenen. Sta even stil en voel de warmte van de zon. Hoor de zee ruizen op de achtergrond. Haal diep adem en ruik het zout en de vissen. Hoor je de dolfijnen in de verte? Jij bent nu een dolfijn. En zwemt door het water.

Vervolg je weg.

De gang van de school kan veranderen:

In bergen, die zwaar te beklimmen zijn, waar je moet uitkijken bij elke stap dat er geen stenen weg rollen.

In een donkere bos waar de takken voor je ogen hangen en die je met jouw handen opzij moet duwen.

Of in een wilde rivier waar je van steen naar steen moet springen.

Bedenk overal: Wat zie je? Wat voel je? Wat ruik je? Wat doe je?

Dus wat voor weer is het er? Is het er warm, koud, nat? Voel je de wind zon, regen, sneeuw?

Hoe ruikt het er? Zoet, zout, vies, lekker

Uiteindelijk kom je aan in de speelzaal: Het land van de grote woordfabriek.

Opdracht In de speelzaal

Jullie zijn aangekomen in het land van de grote woordfabriek. Speel als docent ook alsof je plotseling geen woorden meer hebt. Je wilt wel iets zeggen, maar het lukt niet. Maak de leerlingen duidelijk dat jullie in een kring zullen gaan staan en dat ze jou zo precies mogelijk na mogen doen.

Beeld verschillende dingen uit.

Bijvoorbeeld

- Het lezen van een boek; het doorgeven van een zware doos.
- Bloemen plukken (er aan ruiken) en iemand een bos bloemen geven.
- Autorijden, paardrijden, fietsen.
- Verschillenden emoties.
- Verschillende personages.
- De handgebaren die jullie uit het filmpje hebben geleerd.

Opdracht Woorden vinden

Dan vind je in je (broek)zak (of ergens in de ruimte/in een boek?!) een enveloppe. Je kunt ook spelen dat jullie bij de woordfabriek zijn aangekomen (misschien heb je van te voren de fabriek gebouwd van een aantal boeken)

Een enveloppe met daarin (eetpapieren) letters. Jij eet als eerste een paar letters; je kunt een woord zeggen, het woord 'pannenlap' (Dit woord komt terug in de voorstelling).

Optioneel: Deel de letters uit; iedereen mag een letter eten; je woorden zijn weer terug.

Of iedereen doet alsof ie woorden eet. Steeds een nieuw woord; eerst eten, dan proberen.

Vraag: wat hebben we net beleefd met elkaar? Hoe was het om toneel te spelen?

Benadruk dat we vooral toneel hebben gespeeld met ons lijf en dat je daarmee eigenlijk heel veel kan vertellen.

Afsluiting

Ga in de kring staan. Herhaal nog een keer de gebaren uit het filmpje. Dit is een verhaal over liefde, liefde in een land zonder woorden. Maak een mooie buiging voor elkaar en sluit af met een applaus.

Afsluitende opdrachten

LES 3 De voorstelling

Deze opdrachten kun je doen na het zien van de voorstelling.

Nabespreking

Bespreek met de leerlingen de voorstelling.

Waar ging het verhaal over?

Over wie ging het verhaal?

Wat gebeurde er allemaal?

Wie/wat vond je leuk, grappig, lief, spannend en waarom?

Etc.

Hoe vonden ze het om in een theater te zijn?

Opdracht Woorden vangen

Op muziek gaan de leerlingen (doen alsof ze) woorden vangen met een vangnet in hun hand. Als de muziek aan gaat, zweven de woorden door de lucht.

(Er ging iets fout in de fabriek - weet je nog?).

We gaan doen alsof we de woorden met ons net aan het vangen zijn. Hoe vang je een heel lang woord? Een heel zwaar woord? Een heel klein snel woordje? Een heel ingewikkeld woord? Een heel zacht woord? Etc.

Eventueel kun je het in de stopdans-vorm gieten: muziek uit; standbeeld.

Nb: Op onze website vind je de woorden-vang--muziek uit de voorstelling.

Opdracht Woorden uit het net

De leerlingen gaan in een kring staan.

Iedereen heeft woorden gevangen. Wie weet heeft iemand een voorbeeld van een snel/klein/moeilijk woord? Hoe kun je dat woord heel anders laten klinken? Door het ineens heel traag te zeggen of juist heel vrolijk.

Probeer samen (in de "echoputvorm" - jij als docent doet/zegt het voor, de leerlingen doen jou zo precies mogelijk na) verschillende emoties en tempi uit met dat ene gevangen woord.

(Gevangen woorden uit de voorstelling die je kunt gebruiken: stoelendans/kersenrood/pannenlap)

ABC

Vorbereiding

Verzamel stempels, scrabble letters, tijdschriften of oude boeken. Kleine potjes en/of boterbakjes

Opdracht De woorden-winkel

ABC

Bouw samen met de leerlingen een woordenwinkel.

Hier kunnen ze zelf woorden maken en verkopen.

Gebruik stempels, scrabble letters. Misschien kunnen ze wel woorden knippen uit tijdschriften en boeken.

De winkel bestaat uit 2 delen:

de letters om woorden te maken en de afdeling 'hele woorden'.

Welke letters kennen ze al? Kunnen ze met letters hun naam of een woord vormen?

Hoe kun je de letters en woorden in de winkel in bakjes en potjes ordenen?

Op alfabet?

Op letters die je kent?

En de woorden? Hoe kun je die ordenen?

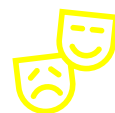
Op lange en korte woorden?

Of mooie en vieze woorden?

Woorden die mooi klinken?

Bedenk verschillende manieren.

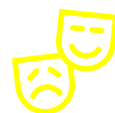
Opdracht Meneer Aa

ABC

Neem de leerlingen mee naar de woordenwinkel.

Jij als docent speelt Meneer Aa van de woordenwinkel. Alle leerlingen mogen bij jou een woord komen kopen. Om energie in de les te houden: zelf lekker spelen en de leerlingen in duo's bij je langs laten komen. Je kunt, net als in de voorstelling gebruik maken van verschillende categorieën: de dure woorden (uit de etalage) koopjes-kelder (naar beneden in de kelder) of juist de vieze woorden (ergens in een donker hoekje). *Wellicht dat het het beste werkt als jij als docent woorden geeft aan de leerlingen (i.p.v. dat ze zelf kiezen). Omdat ze in duo's bij je komen kunnen ze elkaar helpen het woord te onthouden.* Heeft iedereen een woord? Neem dat woord mee naar de volgende opdracht.

Opdracht Een heel gesprek met één woord

Maak nieuwe duo's en zorg dat ze tegenover elkaar in de ruimte staan (2 rijen). Zo meteen zullen ze een gesprekje met elkaar gaan voeren, maar ze mogen alleen dat ene, net gekochte/gevangen woord gebruiken. Hoe klinkt dat gesprekje dan? Laat de leerlingen steeds kort even oefenen en geef als docent steeds een richting, bijvoorbeeld:

De weg vragen.

Vertellen hoe je slaapkamer eruit ziet.

Vragen of de ander op je verjaardag wilt komen.

Vertellen waar je over droomde.

Sluit af met het vertellen dat je de ander heel lief vindt. Je kunt eventueel een paar (of alle) duo's een kort stukje voor laten spelen.

Afsluiting

Herhaal voor een laatste keer de gebaren:
 Dit is een verhaal
 Over liefde
 In een land
 Zonder woorden
 Een buiging en een groots applaus

Tg. Winterberg

Tg. Winterberg is een eigenzinnig theatergezelschap dat onder artistieke leiding van Marlyn Coetsier energiek, inventief theater maakt met objecten, animaties, installaties, video, poppen en acteurs.

De beeldende voorstellingen van Tg. Winterberg zijn gelaagd, en baseren zich op zorgvuldig gekozen thema's die nauw aansluiten bij de belevingswereld van het publiek. De verbeelding wordt transparant ingezet in een open speelstijl zonder vierde wand met humor en visueel-poëtisch poppenspel. De vorm voor elk van de voorstellingen ontstaat vanuit de inhoud. Telkens opnieuw zoekt Tg. Winterberg naar een krachtige beeldtaal die het best aansluit bij de gekozen thematiek. Deze thematiek is het vertrekpunt bij het ontwerp van de poppen en objecten, waarbij gebruik wordt gemaakt van een breed scala aan huis-, tuin- en keukenmaterialen. De vorm en materialen nodigen het jonge publiek uit om thuis zelf hun eigen fantasie vorm te geven. Tg. Winterberg werkt samen met een wisselend team van fijne, creatieve mensen.

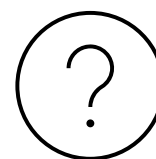
Meer weten over deze voorstelling of Tg. Winterberg en onze andere voorstellingen?

Kijk dan op: <https://tgwinterberg.nl/>

Wist je dat

Wist je dat 'De stille kletsmaajor' gemaakt werd door:

Concept	Tg. Winterberg
Regie en tekst	Mark Haayema
Spel, vormgeving en poppen	Marlyn Coetsier
Machinerie	Cynthia Borst
Techniek	Joram van Vliet
Teaser	Miranda Koning
Decor uitvoering	Teun Creates
Gebaren-coach	Sebastiaan Bogaard
Scene fotografie	©Kamerich & Budwilowitz
Licht ontwerp	Roelof Pothuis
Lesbrief	Nynke Vermüe & Marlyn Coetsier

Wist je dat de voorstelling 'Meneertje Meer' van Tg. Winterberg een prijs heeft gewonnen (Een Zilveren Krekel) voor 'Meest indrukwekkende jeugdtheater voorstelling' in 2018? En dat de voorstelling 'In de kelder staat een huis' een Zilveren Krekel won voor 'Meest indrukwekkende podiumprestatie' in 2019?

Wist je dat actrice Marlyn Coetsier Pip en Buurpoes bespeelt in de tv serie Woezel en Pip overal Vriendjes?

Wist je dat zij ook Kick, Berny en vele andere tafelgasten bespeelt in de tv-serie de Boterham Show?

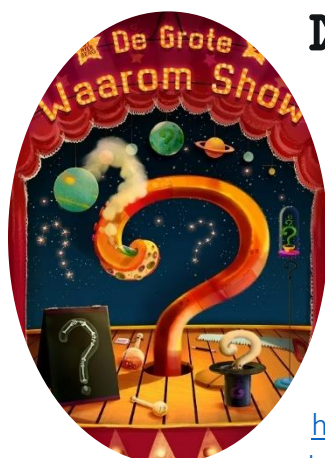
Wist je dat de regisseur en schrijver Mark Haayema liedjes schrijft voor kinderen voor kinderen en hij ook al heel veel kinderboeken heeft geschreven?

<https://www.markhaayema.nl/>

Wist je dat je onze oude Tg. Winterberg voorstellingen ook in de klas kunt bekijken via onze on-demand pagina? <https://tgwinterberg.nl/demand>

Wist je dat Tg. Winterberg komend en volgend seizoen ook heel veel leuke voorstellingen speelt?

De grote Waarom Show

Voor iedere nieuwsgierigaard vanaf 4 jaar.

Kijk voor meer info op:

<https://tgwinterberg.nl/voorstelling/de-grote-waarom-show>

Aan de andere kant

Een beeldende voorstelling voor iedereen vanaf 4 jaar die net iets verder durft te kijken dan hun neus lang is.

Kijk voor de teaser op:

<https://vimeo.com/654966700>

